

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 23 marca 2026 r.
Znak sprawy: RRE.wir.058.6.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 15684 w sprawie w sprawie wpływu importu produktów rolnych spoza Unii Europejskiej na sytuację ekonomiczną polskich gospodarstw Rolnych.

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15684 z dnia 4 marca 2026 r., złożoną przez Pana Wiesława Krajewskiego, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekazuję odpowiedzi na przedstawione w niej pytania.

- 1. Jakie były wielkości importu produktów rolnych spoza Unii Europejskiej w latach 2020–2025 z podziałem na główne grupy produktów (zboża, mięso, owoce, warzywa, produkty przetworzone)?**

Zestawienie danych dotyczące importu (wolumen i wartość) artykułów rolno-spożywczych do Polski z państw spoza Unii Europejskiej (UE) w latach 2020-2025 znajduje się w załączniku nr 1.

- 2. Jakie kraje stanowią obecnie największe źródła importu produktów rolnych do Polski spoza Unii Europejskiej?**

W 2025 roku, spośród państw spoza Unii Europejskiej, najwięcej artykułów rolno-spożywczych było importowane do Polski z: Norwegii, Ukrainy, Brazylii, USA, Chin, Wielkiej Brytanii, Argentyny, Wietnamu, Turcji, Indii, Ekwadoru oraz Wyb. Kości Słon. Łącznie udział tych Państw stanowił około 70% wartości importu z państw spoza UE a jednocześnie ponad 23% wartości importu rolno-spożywczego ogółem.

3. Czy Ministerstwo prowadzi analizy wpływu importu produktów rolnych spoza UE na ceny skupu w Polsce? Jeśli tak, jakie są wnioski z tych analiz?

Odpowiedź na analogiczne pytanie została już udzielona w odpowiedzi na Pana interpelację nr 15139 z dnia 5 lutego 2026 r.

4. Jakie działania kontrolne prowadzone są w celu weryfikacji jakości oraz bezpieczeństwa produktów rolnych importowanych spoza UE?

Odpowiedź na analogiczne pytanie została już udzielona w odpowiedzi na Pana interpelację nr 15139 z dnia 5 lutego 2026 r.

5. Ile partii produktów rolnych importowanych spoza UE zostało zakwestionowanych przez służby kontrolne w latach 2020–2025 oraz jakie były przyczyny tych decyzji?

a) Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Dane dotyczące przesyłek zakwestionowanych w latach 2020-2025 oraz przyczyn tych zakwestionowań w odniesieniu do roślin, produktów roślinnych i innych przedmiotów podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej.

Rok	Ilość wydanych decyzji zakazujących wprowadzenia przesyłki na terytorium UE.	Przyczyny zakwestionowania
2020	83	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub świadectwo nieprawidłowe, - niezgodność z wymogami szczególnymi, określanymi w przepisach UE, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - zawartość w przesyłce towarów zabronionych.
2021	331	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub świadectwo nieprawidłowe, - brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT, - niezgodność z wymogami szczególnymi, określanymi w przepisach UE, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - zawartość w przesyłce towarów zabronionych.

Rok	Ilość wydanych decyzji zakazujących wprowadzenia przesyłki na terytorium UE.	Przyczyny zakwestionowania
2022	456	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub świadectwo nieprawidłowe, - brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT, - niezgodność z wymogami szczególnymi, określanymi w przepisach UE, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - zawartość w przesyłce towarów zakazanych.
2023	428	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub świadectwo nieprawidłowe, w tym sfalszowane świadectwa fitosanitarne z Kirgistanu oraz Uzbekistanu, - brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - zawartość w przesyłce towarów zakazanych.
2024	422	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub nieprawidłowe świadectwo, - brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - zawartość w przesyłce towarów zakazanych.
2025	317	<ul style="list-style-type: none"> - wykrycie obecności agrofagów, - brak świadectwa fitosanitarnego lub nieprawidłowe świadectwo, - niezgodność drewnianego materiału opakowaniowego ze standardem ISMP 15, - brak rejestracji odbiorcy w systemie TRACES NT, - zawartość w przesyłce towarów zakazanych.

b) **Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych**

W 2020 r. wydano łącznie 53 decyzje zakazujące wprowadzenia do obrotu **165** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich. **Najczęściej kwestionowano artykuły pochodzące z:** Armenii, Turcji, Chin, Ukrainy, Wietnamu.

Najczęściej kwestionowano: przetwory z owoców lub warzyw, wyroby ciastkarskie, nektary, wyroby cukiernicze, napoje bezalkoholowe, miód.

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, nieprawidłowości w wynikach badań laboratoryjnych (np. zawyżonej zawartości cukru, niespełnienia wymagań dla masy netto, zawyżona zawartość ekstraktu, zaniżonego pH), obecności niedozwolonych substancji czynnych środków ochrony roślin, obecności szkodników.

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **10** protokołów niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw dotyczące **11** partii, **pochodzących głównie z:** Chin, Uzbekistanu, Serbii.

Najczęściej kwestionowano: cebulę, pomelo, ananasy.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych, niespełnienia wymagań dotyczących jednorodności i deklarowanej klasy jakości.

W 2021 r. wydano łącznie **71 decyzji zakazujących** wprowadzenia do obrotu **108** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich.

Najczęściej kwestionowano artykuły pochodzące z: Turcji, Myanmaru, Ukrainy, Chin, Tajlandii, Ekwadoru, Mozambiku, Pakistanu.

Najczęściej kwestionowano: ryż biały, napoje bezalkoholowe, miód, nektar owocowy, przetwory owocowe, proso, przetwory rybne.

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, obecności szkodników, niewłaściwych cechy organoleptycznych, nieprawidłowych wyników badań laboratoryjnych (np. zaniżonej liczby diastazowej).

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **4** protokoły niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw dotyczące **5** partii, **pochodzących z:** Egiptu, Bośni i Hercegowiny, Macedonii.

Kwestionowano: borówki, pomarańcze, kapustę białą.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych.

W 2022 r. wydano łącznie **384 decyzje zakazujące** wprowadzenia do obrotu **390** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich.

Najczęściej **kwestionowano artykuły pochodzące z:** Ukrainy, Myanmaru, Malezji, Kazachstanu, Egiptu, Korei Południowej, Chile.

Najczęściej kwestionowano: rzepak, kukurydzę, jęczmień, pszenicę, soję.

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, obecności szkodników, obecności pleśni.

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **6** protokołów niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw dotyczących **6** partii, **pochodzących z:** Wielkiej Brytanii, Turcji, Serbii, Rosji.

Kwestionowano: pomidory, pieczarki, kapustę włoską, ogórki.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych, niespełnienie wymagań deklarowanej klasy jakości.

W 2023 r. wydano łącznie **303 decyzje zakazujące** wprowadzenia do obrotu **336** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich.

Najczęściej **kwestionowano artykuły pochodzące z:** Ukrainy, Chin, Brazylii, Macedonii, Rosji, Tajlandii, Myanmaru, Wietnamu, Turcji.

Najczęściej kwestionowano: rzepak, soję, wyroby ciastkarskie, zboża, cukier, owoce mrożone.

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, obecności szkodników, występowania owoców z objawami chorób z widoczną pleśnią i o nietypowej barwie (dot. owoców mrożonych), nieprawidłowości w wynikach badań laboratoryjnych (np. zaniżonej zawartości białka, zawyżonej wilgotności).

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **27** protokołów niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw dotyczących **30** partii, **pochodzących głównie z:** Turcji, Rosji, Chin, Egiptu, Macedonii.

Kwestionowano: cebulę, ogórki, pomelo.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych, niespełnienia wymagań dotyczących dojrzałości oraz wielkości, niespełnienie wymagań deklarowanej klasy jakości, braku informacji w dokumentach towarzyszących.

W 2024 r. wydano łącznie **264 decyzje zakazujące** wprowadzenia do obrotu **332** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich.

Najczęściej kwestionowano artykuły pochodzące z: Ukrainy, Chin, Myanmaru, Wielkiej Brytanii, Serbii, Tajlandii i Mołdawii.

Najczęściej kwestionowano: soki i nektary, artykuły mleczne, owoce mrożone, ryż, zboża, wyroby ciastkarskie, przetwory rybne, napoje bezalkoholowe, len (nas.).

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, obecności szkodników, objawów zepsucia, przekroczenia daty minimalnej trwałości, nieprawidłowości w wynikach badań laboratoryjnych (np. zaniżonej zawartości białka, tłuszczu, cukrów, zawyżonej wilgotność).

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **20** protokołów niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw

dotyczących **22** partii, **pochodzących głównie z:** Rosji, Kazachstanu, Mołdawii, Turcji, Kenii.

Najczęściej kwestionowano: cebulę, śliwki, ogórki, żurawinę, awokado.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych, niespełnienia wymagań dotyczących wielkości, niespełnienia wymagań deklarowanej klasy jakości.

W 2025 r. wydano łącznie **95 decyzji zakazujących** wprowadzenia do obrotu **121** partii artykułów rolno-spożywczych pochodzących z krajów trzecich.

Najczęściej **kwestionowano artykuły pochodzące z:** Ukrainy, Chin, Turcji, Egiptu, Wielkiej Brytanii, Wietnamu, Indii, Ekwadoru, Rosji, Filipin, Pakistanu.

Najczęściej kwestionowano: przetwory warzywne, przetwory rybne, przyprawy i zioła, soki i nektary, napoje bezalkoholowe, owoce morza, wyroby ciastkarskie, przetwory owocowe, ryby, owoce mrożone.

Nieprawidłowości dotyczyły głównie: błędnego znakowania, niespełnienia wymagań określonych dla produktów rolnictwa ekologicznego, obecności szkodników, objawów zepsucia i pleśni, nieprawidłowości w wynikach badań laboratoryjnych (np. zaniżonej zawartości tłuszczu, zawyżonej wilgotności, HMF), nieprawidłowych cech organoleptycznych.

W przypadku **świeżych owoców i warzyw** objętych normami UE wydano **21** protokołów niezgodności z normami handlowymi UE dla świeżych owoców i warzyw dotyczących **22** partii, **pochodzących głównie z:** Rosji, Turcji, Iranu.

Najczęściej kwestionowano: marchew, cebulę, paprykę, natkę pietruszki oraz czosnek.

Niezgodności dotyczyły głównie: błędnego znakowania, wymagań minimalnych, niespełnienia wymagań dotyczących wielkości, niespełnienie wymagań deklarowanej klasy jakości.

c) Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

W odniesieniu do przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz przesyłek pasz i pasz leczniczych wyniki

przeprowadzonych kontroli wskazują, że rocznie kwestionowanych/odrzuconych jest mniej niż 1% takich przesyłek.

Najczęstsze przyczyny odrzucenia przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi, stwierdzone w wyniku kontroli urzędowej w punktach kontroli granicznej, to:

- nieprawidłowości w dokumentacji,
- niezgodności w identyfikacji towaru,
- nieprawidłowe cechy organoleptyczne,
- niezadowolające wyniki badań przesyłek zatrzymanych na granicy ze względu na nałożoną na zakład kontrolę wzmożoną, podejrzenie bądź nałożone przez Komisję Europejską na kraj środki nadzwyczajne,
- niezatwierdzony do eksportu do UE kraj bądź zakład pochodzenia.

Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela:

Rok	Wszystkie przesyłki	Przesyłki odrzucone	Odsetek przesyłek odrzuconych
2020	10 970	55	0,50%
2021	11 953	84	0,70%
2022	16 545	50	0,30%
2023	11 237	50	0,44%
2024	9 601	73	0,76%
2025	11 983	82	0,68%

Najczęstszymi powodami odrzucenia przesyłek pasz niezawierających tkanek pochodzenia zwierzęcego są m.in.:

- zapleśnienie lub zawilgocenie materiału paszowego,
- niezgodności w identyfikacji;
- błędne oznakowanie towaru lub brak oznakowania towaru.

Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela:

Rok	Wszystkie przesyłki	Przesyłki odrzucone	Odsetek przesyłek odrzuconych
2020	17 711	13	0,07%
2021	16 433	12	0,07%
2022	25 898	21	0,08%
2023	21 065	124	0,59%
2024	9 743	67	0,69%
2025	12 742	30	0,24%

6. Czy Ministerstwo prowadzi analizy porównawcze dotyczące standardów produkcji rolnej obowiązujących w Polsce i Unii Europejskiej oraz w krajach będących głównymi eksporterami żywności do Polski?

Odpowiedź na analogiczne pytanie została już udzielona w odpowiedzi na Pana interpelację nr 15139 z dnia 5 lutego 2026 r.

7. Jakie działania podejmuje Ministerstwo na forum Unii Europejskiej w celu zapewnienia równych warunków konkurencji dla polskich rolników?

Odpowiedź na analogiczne pytanie została już udzielona w odpowiedzi na Pana interpelację nr 15139 z dnia 5 lutego 2026 r.

8. Czy Ministerstwo przewiduje wprowadzenie dodatkowych mechanizmów ochronnych w przypadku gwałtownego wzrostu importu produktów rolnych powodującego destabilizację rynku krajowego?

Jeśli chodzi o instrumenty ochronne handlowe, to zakres dostępnych instrumentów wynika z zawartych umów międzynarodowych oraz przepisów UE. Podejmowanie na ich podstawie działań ochronnych zasadniczo wymaga podjęcia decyzji na poziomie UE, przy wiodącej roli Komisji Europejskiej. W Polsce tematyka unijnych postępowań ochronnych w handlu jest w kompetencji nie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ale resortu właściwego do spraw gospodarki - obecnie jest nim

Ministerstwo Rozwoju i Technologii. Wprowadzenie przez Polskę innych środków handlowych niż te wynikające z umów międzynarodowych oraz przepisów UE – a zwłaszcza gdyby to miało nastąpić drogą jednostronnych działań (tj. bez uzgodnienia na poziomie UE zgodnie z obowiązującymi procedurami) – wiązałoby

się z ryzykiem zaskarżenia takich działań przed sądami międzynarodowym, w tym TSUE. Mogłoby również prowadzić do działań odwetowych partnerów handlowych objętych takimi środkami tj. wprowadzenia przez nich barier w dostępie do ich rynków dla polskiego eksportu.

W razie zagrożeń powodowanych przez import oraz w zależności od specyfiki danej sytuacji (jej okoliczności i przyczyn, stanu relacji traktatowych między UE a danym krajem pozaunijnym) państwo członkowskie UE, w tym Polska (MRiT), może wnioskować do Komisji Europejskiej o uruchomienie któregoś z przewidzianych przepisami handlowych środków ochronnych (środki antydumpingowe, antysubwencyjne, środki ochronne WTO, środki wynikające z umów o handlu preferencyjnym tj. FTA) . Aby taki wniosek miał szanse powodzenia, państwo wnioskujące powinno wykazać, że wniosek spełnia kryteria związane z danym środkiem ochronnym.

Wprowadzenie środka ochronnego zasadniczo wymaga przeprowadzenia przez Komisję Europejską postępowania ochronnego, w trakcie którego będzie udowodnione, że faktycznie ma miejsce znaczący wzrost importu do UE, zachodzą inne okoliczności opisane w przepisach WTO (np. import po cenach dumpingowych czy import produktów korzystających z niedozwolonych subsydiów w państwie eksportera) oraz że import ten powoduje poważną szkodę dla produkcji w UE. W ramach polskiej administracji obszar ten leży w kompetencjach Ministerstwa Rozwoju i Technologii, do którego mogą zgłaszać się podmioty z pytaniami lub wnioskami dotyczącymi wszczęcia postępowań ochronnych UE. W praktyce postępowania takie wymagają zaangażowania producentów reprezentujących znaczącą część ogółu produkcji danego towaru w UE i dostarczenia przez nich szczegółowych informacji gospodarczych. Ponadto szkoda powodowana przez import jest badana na poziomie całej UE, nie wystarczy jej stwierdzenie w pojedynczym państwie członkowskim. Z tego powodu wprowadzenie takich środków wobec towarów rolnych jest trudne.

Zawarte przez UE dwustronne umowy o wolnym handlu, które przewidują przyznanie preferencji taryfowych wychodzących poza zakres liberalizacji wynikający z zobowiązań w WTO, zazwyczaj – choć nie zawsze - zawierają tzw. bilateralną klauzulę ochronną.

Są to przepisy umożliwiające czasowe zawieszenie przez stronę umowy preferencyjnej stawki celnej na dany produkt importowany z terytorium drugiej strony, o ile zachodzą określone w umowie okoliczności (najczęściej jeśli import powoduje szkody dla

unijnych producentów lub poważne zakłócenia rynkowe). Szczegółowe zapisy poszczególnych umów mogą znacznie różnić się w tym obszarze. Na przykład przepisy podpisanej umowy z Mercosurem (na ten moment jeszcze nie weszła w życie) stanowią, że do wprowadzenia środka ochronnego potrzebne jest poparcie producentów w UE i udowodnienie w prowadzonym przez Komisję postępowaniu szkody przynajmniej na poziomie 50% (w wyjątkowych sytuacjach minimum 25%) produkcji danego towaru w UE. Ponadto możliwość zastosowania klauzuli ochronnej na podstawie przepisów umowy z Mercosurem ograniczona jest zasadniczo do okresu 12 lat od wejścia w życie umowy. Przepisy przyjętego niedawno rozporządzenia¹ Parlamentu Europejskiego i Rady ułatwiają i przyspieszają co prawda wszczęcie przez KE postępowania ochronnego, niemniej jednak nie uchylają wynikających z umowy wymogów, które trzeba spełnić aby nałożyć ostateczne środki ochronne – zwłaszcza wymogu wykazania, że import powoduje poważną szkodę dla produkcji na poziomie UE.

Dla porównania, porozumienie z Ukrainą z 2025 r. w sprawie przeglądu warunków handlu na podstawie art. 29 Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina zawiera bardziej elastyczne kryteria uruchomienia środków ochronnych. Przesłanką ich wprowadzenia mogą być „poważne trudności gospodarcze, społeczne lub środowiskowe o charakterze sektorowym lub regionalnym, które mogą się utrzymywać przez dłuższy czas”. Ostateczna ocena i decyzja w tej sprawie należy do Komisji Europejskiej. Przewidziane ww. przepisem środki ochronne mogą dotyczyć tylko preferencji taryfowych przyznanych ww. porozumieniem (w dostępie do rynku UE preferencje te polegając głównie na przyznaniu Ukrainie dodatkowych wielkości kontyngentów taryfowych). Nie ma traktatowych możliwości wycofania innych preferencji przyznanych wcześniej Ukrainie w ramach Układu o stowarzyszeniu, gdyż Układ nie zawierał bilateralnej klauzuli ochronnej.

W dyskusjach na forum unijnym MRiRW prezentuje stanowisko, że każda negocjowana przez Komisję umowa FTA powinna uwzględniać bilateralne klauzule ochronne dostosowane do specyfiki sektora rolnego, umożliwiające czasowe wycofanie preferencji w przypadku zagrożeń dla produkcji unijnej ze

---

¹ ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY wprowadzające dwustronną klauzulę ochronną przewidzianą w Umowie o partnerstwie UE-MERCOSUR oraz w Umowie przejściowej w sprawie handlu UE-MERCOSUR w odniesieniu do produktów rolnych. Tekst rozporządzenia został ostatecznie zatwierdzony przez Radę UE na posiedzeniu 5 marca, w najbliższym czasie powinien być opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE

strony nadmiernego importu. Zgodnie ze stanowiskiem MRiRW, bilateralne klauzule ochronne powinny:

- obowiązywać bezterminowo, a nie tylko w okresie przejściowym,
- być dostosowane do specyfiki sektora rolnego, tj. zapewniać możliwość szybkiej reakcji w przypadku pojawienia się zagrożeń oraz uwzględnić rozdrobnienie produkcji rolnej, jej sezonowy charakter, rodzinny charakter gospodarstw rolnych etc.,
- Zapewniać możliwość reakcji na zagrożenia również w ujęciu regionalnym.

9. Jak Ministerstwo ocenia wpływ liberalizacji handlu produktami rolnymi z krajami spoza UE na stabilność ekonomiczną polskich gospodarstw rolnych?

Unia Europejska funkcjonuje w oparciu o szeroką sieć ponad czterdziestu umów handlowych obejmujących przeszło siedemdziesięciu partnerów. Porozumienia te różnią się skalą liberalizacji ceł, regulacjami dotyczącymi standardów produkcji oraz zakresem możliwych środków ochronnych. Ich oddziaływanie nakłada się na obowiązki wynikające z członkostwa w WTO, ustalające m.in. maksymalne poziomy stawek celnych, limity wsparcia zakłócającego handel oraz całkowity zakaz dopłat do eksportu. Złożoność i różnorodność tych uregulowań sprawiają, że pełna ocena skutków każdej umowy wymaga odrębnych analiz, jednak można wskazać wspólne tendencje i mechanizmy wpływające na rolnictwo UE.

W ramach zobowiązań WTO Unia utrzymuje stosunkowo wysoki poziom ochrony celnej w rolnictwie, zauważalnie wyższy niż wielu jej partnerów handlowych. Ochrona ta jest bardzo zróżnicowana sektorowo: najbardziej wrażliwymi obszarami są cukier, mięso wołowe, drobiowe i wieprzowe oraz produkty mleczarskie, dla których unijne stawki celne należą do najwyższych. Właśnie dlatego liberalizacja dostępu do rynku UE w tych sektorach stanowi kluczowy postulat państw trzecich, m.in. Ukrainy czy Mercosuru. Komisja Europejska, dążąc do zawierania umów handlowych, często przyznaje partnerom koncesje właśnie w tych branżach – głównie w postaci kontyngentów taryfowych. Może to zwiększać konkurencję, z którą muszą mierzyć się unijni producenci. Jednocześnie w rozmowach z państwami o mniejszych interesach eksportowych, jak Indie, Komisja z większą łatwością utrzymuje wyłączenia sektorów wrażliwych z liberalizacji.

Należy przy tym zaznaczyć, że umowy handlowe nie uchylają kontroli granicznych ani obowiązku pełnego dostosowania importu do unijnych norm bezpieczeństwa żywności, co stanowi istotny element ochrony rynku. Inaczej wygląda sytuacja w sektorach

o niskiej ochronie celnej, takich jak zboża czy oleiste. W przypadku kukurydzy, soi czy rzepaku UE stosuje stawki zerowe erga omnes, dlatego umowy preferencyjne nie wpływają znacząco na warunki importu tych produktów.

Na forum Rady AGRIFISH regularnie powraca kwestia skumulowanego oddziaływania umów handlowych na rolnictwo UE. Analizy zlecane przez Komisję Europejską wskazują, że w ujęciu ogólnym sektor rolno-spożywczy korzysta na liberalizacji handlu, choć skutki różnią się w zależności od segmentu rynku. Najczęściej wskazywanymi beneficjentami są producenci żywności wysoko przetworzonej, win i alkoholi, a także branże mleczarska i wieprzowa. Z kolei sektory mięsa wołowego, drobiu, cukru oraz – w mniejszym stopniu istotne dla Polski – ryżu i baraniny są bardziej narażone na negatywne skutki wzrostu importu. Komisja jednocześnie podkreśla ograniczenia stosowanych modeli ekonometrycznych, zwłaszcza trudności w precyzyjnym odwzorowaniu barier pozataryfowych czy kontyngentów taryfowych, co wymaga ostrożności w interpretacji wyników.

Polska od lat zwraca uwagę, że analizy te powinny być pogłębione i uzupełnione o kompleksowe zestawienie wszystkich przyznanych i planowanych preferencji taryfowych dostępu do rynku UE. Postulat ten był podnoszony m.in. w czasie polskiej prezydencji w Radzie UE w 2025 r., jednak Komisja jak dotąd nie zdecydowała się na realizację tego zadania, argumentując jego wysoki stopień trudności.

Liberalizacja handlu rolnego nie powinna być postrzegana wyłącznie jako zagrożenie. Dobrze skonstruowane umowy mogą przynosić istotne korzyści eksportowe, czego przykładem jest utrzymanie wysokiej dynamiki sprzedaży polskiej żywności do Wielkiej Brytanii dzięki umowie UE–UK przewidującej handel bezcłowy. Korzystne dla Polski okazały się również regulacje Układu Stowarzyszeniowego UE–Ukraina, które umożliwiły m.in. dynamiczny wzrost eksportu polskich serów na rynek ukraiński. Jednocześnie wykorzystanie możliwości eksportowych bywa ograniczone przez bariery sanitarne i fitosanitarne w wielu krajach, zwłaszcza azjatyckich i obu Ameryk, a także przez czynniki logistyczne, takie jak koszt i czas transportu.

Wpływ umów handlowych nakłada się na szereg innych czynników o często większym znaczeniu dla sytuacji producentów rolnych. Wzrost cen energii i nawozów, zakłócenia w łańcuchach dostaw, a także wydarzenia geopolityczne –

jak wojna na Bliskim Wschodzie czy blokada czarnomorskich szlaków handlowych przez Rosję – nierzadko mają silniejszy wpływ na konkurencyjność unijnego rolnictwa niż obniżki ceł wynikające z FTA. Dlatego ocena skutków liberalizacji handlu wymaga szerokiej perspektywy, uwzględniającej zarówno uwarunkowania globalne, jak i specyfikę unijnych sektorów rolnych.

10. Czy Ministerstwo planuje opracowanie długofalowej strategii ograniczającej negatywne skutki importu produktów rolnych spoza UE dla krajowego sektora rolnego?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 (SZRWiR 2030), która została przyjęta uchwałą nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. W związku z pandemią COVID oraz rosyjską agresją wojskową na Ukrainę, MRiRW przygotowało aktualizację ww. strategii, która została przyjęta uchwałą nr 193 Rady Ministrów z dnia 17.10.2023r.

W ramach SZRWiR 2030 przygotowano cel szczegółowy I: Wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego i odporności na kryzysy, a w nim są kierunki interwencji:

- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, rybackiej i przetwórstwa rolno-spożywczego;
- budowa odporności produkcji rolnej i rybackiej, w tym odporności na zmiany klimatu;
- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju i jakości żywności;
- skuteczna współpraca międzynarodowa i budowanie silnej pozycji w UE.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Małgorzata Gromadzka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. IMPORT artykułów rolno-spożywczych do Polski z państw spoza UE w latach 2020 -2025.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

IMPORT artykułów rolno-spożywczych do Polski z państw spoza UE w latach 2020 -2025 (źródło: Min. Finansów)

CN	Nazwa towaru	IMPORT do PL z państw spoza UE											
		Wartość [mln EUR]						Wolumen [tys. ton]					
		2020r.	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.*	2020r.	2021r.	2022r.	2023r.	2024r.	2025r.*
RAZEM (poz. HS - 0101 do 2403)		7 673,3	8 178,0	11 836,8	11 254,2	11 832,3	12 730,0	--	--	--	--	--	--
01	Zwierzęta żywe	9,4	9,2	14,6	12,1	20,2	21,8	1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5
02	Mięso i podroby jadalne	106,3	46,4	79,0	54,2	42,3	50,7	47,8	24,4	37,0	22,8	11,1	9,6
03	Ryby i "owoce morza"	1 735,5	1 829,2	2 346,3	2 541,6	2 541,9	2 735,8	445,6	456,3	443,1	470,3	473,8	488,7
04	Produkty mleczarskie, jaja, miód	112,7	81,7	157,9	117,2	92,7	147,4	56,5	42,0	58,4	60,3	52,9	72,1
05	Pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego	98,0	110,8	142,7	141,8	121,1	122,6	19,8	23,5	33,2	35,6	20,3	19,1
06	Żywe rośliny, kwiaty cięte, liście ozdobne	26,0	34,4	54,4	52,6	68,9	79,0	6,3	8,6	12,9	13,7	15,3	16,6
07	Warzywa	171,3	198,4	255,7	335,8	316,2	324,7	169,2	168,9	196,6	264,3	233,6	225,7
08	Owoce i orzechy jadalne	981,4	1 076,1	1 250,3	1 262,8	1 434,9	1 807,8	993,8	967,9	964,3	1 013,3	1 071,5	1 140,0
09	Kawa, herbata, przyprawy	357,9	350,5	469,9	430,2	603,2	847,5	154,4	148,9	144,6	137,6	166,5	174,9
10	Zboża	95,0	125,1	728,0	342,0	164,7	155,0	229,7	290,8	2 691,7	1 217,5	280,3	271,7
11	Prod. przem. młyn., sód, skrobie, inulina, gluten pszenny	23,6	19,8	42,8	51,9	38,1	31,6	41,9	25,1	57,4	76,7	53,9	45,4
12	Nasiona i owoce oleiste, roślin. przemysłowe	308,1	372,1	923,6	448,7	454,2	431,1	396,4	396,0	1 201,7	524,4	484,4	489,7
13	Szelak, gumy, żywice, soki i ekstrakty roślinne	41,4	42,0	50,7	49,9	52,8	52,3	6,2	6,8	6,1	5,5	6,8	5,6
14	Materiały roślinne do wyplatania	52,3	30,7	66,6	67,4	54,6	64,4	730,3	341,9	373,3	471,8	474,3	529,5
15	Tł. roślin. i zwierz., prod. ich rozkładu, woski	349,1	525,6	1 101,5	731,8	788,3	797,1	461,7	443,1	796,6	830,8	930,2	779,1
16	Przetwory z mięsa, ryb i "owoców morza"	45,9	48,7	81,4	83,9	99,6	109,5	13,5	13,0	23,6	23,5	24,3	25,1
17	Cukry i wyroby cukiernicze	74,9	73,6	114,8	170,7	112,3	106,6	84,9	62,0	84,7	172,9	78,9	93,5
18	Kakao i przetwory z kakao	262,9	209,4	207,5	217,7	379,7	556,6	88,0	71,4	63,9	59,0	60,1	62,4
19	Przetw. ze zbóż, mąki, skrobi lub mleka, piecz. cukiern.	83,2	83,7	131,5	158,2	198,9	219,9	55,3	48,0	60,6	66,2	75,4	80,3
20	Przetw. z warzyw, owoców lub orzechów	287,3	304,4	385,5	363,8	493,0	448,8	219,8	220,7	241,3	201,5	251,1	224,8
21	Różne przetwory spożywcze	334,9	332,4	413,8	443,7	510,4	633,6	90,8	95,4	86,3	95,1	97,8	110,7
22	Napoje bezalkoholowe, alkoholowe i ocet	342,0	348,5	450,8	439,1	501,2	515,0	155,7	157,1	180,2	142,8	158,5	179,0
23	Pozostałości przem. spożywczego, pasze	1 205,3	1 421,9	1 809,2	1 916,7	1 978,2	1 628,2	3 168,6	3 064,7	3 316,9	3 783,3	4 391,6	4 109,9
24	Tytoń i namiastki tytoniu	568,8	503,7	558,3	820,2	764,9	842,9	130,5	118,6	118,8	130,3	116,8	129,7

* - dane wstępne!